

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ДОНБАСЬКА ДЕРЖАВНА МАШИНОБУДІВНА АКАДЕМІЯ

Кафедра «Автоматизація виробничих процесів»

Затверджую:

Декан факультету машинобудування

Кассов В.Д.

«11» січня 2021 р.

Гарант освітньої програми:

к.т.н., доцент

Разживін О.В.

«11» січня 2021 р.

Розглянуто і схвалено

на засіданні кафедри автоматизації
виробничих процесів

Протокол № 5 від 11.01 2021 р.

Завідувач кафедри

Клименко Г.П.

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

«ІНТЕЛЕКТУАЛЬНА ВЛАСНІСТЬ»

(назва дисципліни)

галузь знань 15 – «Автоматизація та приладобудування»

спеціальність 151 – «Автоматизація та комп'ютерно-інтегровані техно-
логії»

освітній рівень – другий (магістерський)

ОНП «Автоматизоване управління технологічними процесами»

Факультет машинобудування

Розробник: Ковалевська О.С., канд техн. наук, доцент

Краматорськ – 2021 р.

1.Опис навчальної дисципліни

Показники		Галузь знань, спеціальність, ОПП (ОНП), професійне (наукове) спрямування, рівень вищої освіти	Характеристика навчальної дисципліни	
			денна	заочна
Кількість кредитів		Галузь знань: 15 «Автоматизації та приладобудування». Спеціальність: 151 «Автоматизація та комп'ютерно-інтегровані технології».	Вибіркова дисципліна	
3				
Загальна кількість годин				
90				
Модулів – 1		ОНП «Автоматизоване управління технологічними процесами»	Рік підготовки	
Змістових модулів – 1			2	
Індивідуальне науково-дослідне завдання _ <u>Експертна оцінка якості технологічної системи</u> (назва)			Семестр	
			3	2
Тижневих годин для денної форми навчання: аудиторних – 2; самостійної роботи студента – 4		Рівень вищої освіти: <u>другий (магістерський)</u>	Лекції	
			Практичні	
			30	
			Самостійна робота	
			60	
			Вид контролю	
залік				

Примітка.

Співвідношення кількості годин аудиторних занять до самостійної та індивідуальної роботи становить для денної форми навчання – 30/60 (2/4).

2. Загальні відомості, мета і завдання дисципліни

2.1. Актуальність вивчення дисципліни у зв'язку із завданнями професійної діяльності та навчання.

Дана дисципліна є теоретичною основою сукупності знань, що формують підготовку майбутніх спеціалістів, які будуть спеціалізуватися в сфері менеджменту організацій та адміністрування.

На понятійному рівні знати зміст та особливості основ таких галузей як право інтелектуальної власності, ознаки інтелектуальної власності, основи інтелектуальної власності та загальна теорія цивільного права. застосовувати набуті знання з курсу «Інтелектуальна власність» у дослідженні наукових

державно-правових проблем, робити із цих досліджень науково обґрунтовані закономірні висновки і узагальнення, вміло використовувати їх у власній професійній діяльності; для надійного та ефективного правового забезпечення інтелектуальної діяльності; вміти створити відповідний правовий механізм, здатний належним чином забезпечити правову охорону цієї діяльності.

2.2. Мета курсу полягають у забезпеченні інтелектуального і соціального розвитку особистості шляхом навчання основам правових та економічних аспектів інтелектуальної власності.

Завдання під час вивчення цієї дисципліни отримати знання які дозволяють забезпечити належну правову охорону винаходів і дадуть можливість створювати умови для торгово-економічного та інформаційного співробітництва із світовим співтовариством, виходити на світовий ринок інтелектуальної власності, сприяти розвитку інноваційного процесу.

2.3. У результаті вивчення навчальної дисципліни "Інтелектуальна власність" студенти повинні **знати**:

- основні поняття системи правової охорони інтелектуальної власності;
- складові системи інтелектуальної власності в Україні;
- інтелектуальну власність в нормах загального законодавства України;
- об'єкти права інтелектуальної власності;
- суб'єкти права інтелектуальної власності;
- алгоритм правової охорони об'єктів патентного права (винаходів, корисних моделей, промислових зразків);
- алгоритм правової охорони засобів індивідуалізації сучасників цивільного обороту (знаків для товарів і послуг, зазначень походження товарів);
- алгоритм правової охорони нетрадиційних об'єктів інтелектуальної власності (топографій інтегральних мікросхем та сортів рослин);
- алгоритм правової охорони об'єктів промислової власності (винаходів, знаків для товарів і послуг) в іноземних державах;
- алгоритм правової охорони об'єктів авторського права (творів літератури, науки та містництва);

та **вміти**:

- визначати складові міжнародної системи охорони інтелектуальної власності;
- використовувати порядок одержання патенту, припинення його дії та визнання недійсним;
- використовувати права та обов'язки власників охоронних документів на об'єкти права інтелектуальної власності;
- оцінювати вартість предмета ліцензійного договору про передачу прав на використання об'єктів права інтелектуальної власності;
- пройти процедуру захисту прав інтелектуальної власності у разі їх порушення;
- випадки порушення прав власників чинних охоронних документів та заявників на об'єкти промислової власності.

2.4 Мова викладання: українська

2.5 Обсяг навчальної дисципліни та його розподіл за видами навчальних занять:

- загальний обсяг для денної форми навчання становить 90 годин/ 3 кредити, в тому числі: лекції - 18 годин, практичні заняття - 18 годин, самостійна робота студентів - 54 годин;

3. Програмні результати навчання

Освітня компонента «Інтелектуальна власність» повинна сформувати наступні програмні результати навчання, що передбачені Освітньо-науковою програмою підготовки магістрів «Автоматизоване управління технологічними процесами»:

- Вільно спілкуватися державною та іноземною мовами усно і письмово для обговорення професійних проблем і результатів діяльності у сфері автоматизації та комп'ютерно-інтегрованих технологій, презентації результатів досліджень та інноваційних проектів.

- Виконувати програмну обробку результатів наукових досліджень, обґрунтовувати рішення щодо впровадження систем автоматизації та підвищення якості функціонування технологічних систем.

- Дотримуватись норм академічної доброчесності, знати основні правові норми щодо захисту інтелектуальної власності, комерціалізації результатів науково-дослідної, винахідницької та проектної діяльності.

- Оцінювати ризики та здійснювати запобіжні дії їх уникнення у професійній, педагогічній і науковій діяльності, вести професійну діяльність з урахуванням правил та норм охорони праці та з найменшими наслідками для навколишнього середовища.

У результаті вивчення навчальної дисципліни «Інтелектуальна власність» студент повинен продемонструвати достатній рівень сформованості певних результатів навчання через здобуття наступних загальних та фахових компетентностей:

- Здатність працювати в міжнародному контексті

- Здатність працювати автономно

- Здатність проектувати та впроваджувати високонадійні системи автоматизації та їх прикладне програмне забезпечення, для реалізації функцій управління та опрацювання інформації, здійснювати захист прав інтелектуальної власності на нові проектні та інженерні рішення

- Здатність до здійснення аналізу та програмної обробки результатів досліджень з метою прийняття ефективних рішень та забезпечення якості технологічних систем.

- Здатність розуміти і пов'язувати функціональні та економічні концепції в процесі прийняття рішень при розробці та управлінні проектами, забезпечення їх безпечності та екологічності.

В узагальненому вигляді їх можна навести наступним чином:

у когнітивній сфері:

– здатність спілкуватися першою (рідною) мовою, вміння правильно, логічно, ясно будувати своє усне й писемне мовлення;

– здатність до міжособистісного спілкування; уміння працювати в команді, мотивувати людей та досягати спільної мети; розуміння та повага до різ-

номанітності та мультикультурності;

– здатність діяти з урахуванням соціальної відповідальності та громадянських зобов'язань, з повагою ставитися до права.

в афективній сфері:

– здатність брати участь у розробці нормативно-правових актів;
– уміння діяти на основі розвинутої правосвідомості, правового мислення і правової культури;

– здатність забезпечувати дотримання законодавства суб'єктами права;
– здатність здійснювати професійну діяльність у повній відповідності до закону;

у психомоторній сфері:

– вміння реалізовувати норми матеріального і процесуального права в професійній діяльності, правильно застосовувати нормативно-правові акти;

– вміння юридично правильно кваліфікувати факти і обставини;
– здатність забезпечувати законність та правопорядок, безпеку особистості, суспільства, держави в межах виконання своїх посадових обов'язків;

– розуміння необхідності поваги до честі та гідності особистості, захисту прав і свобод людини і громадянина;

– здатність запобігати, розкривати та розслідувати правопорушення, зокрема виявляти та сприяти попередженню корупційної поведінки;

– вміння виявляти та усувати причини й умови, що сприяють вчиненню правопорушень;

– володіння юридичною термінологією та юридичною технікою, здатність правильно відтворювати результати професійної діяльності в юридичній та іншій документації;

– здатність проводити юридичну експертизу нормативно-правових актів;

– здатність тлумачити нормативно-правові акти, надавати кваліфіковані юридичні висновки і консультації.

4. Програма дисципліни

Розподіл обсягу дисципліни за видами навчальних занять та темами

РОЗДІЛ 1 СИСТЕМА ІНТЕЛЕКТУАЛЬНОЇ ВЛАСНОСТІ

Тема 1 Вступ Поняття інтелектуальної власності Основні поняття і визначення

Тема 2 Еволюція інтелектуальної власності

Еволюція промислової власності. "Відкрита грамота" в Англії як перший охоронний документ на об'єкти промислової власності. Справа суконщиків із

Тема 3 Місце і роль інтелектуальної власності в економічному і соціальному розвитку суспільства

Соціально-економічні стратегії в країнах, що розвиваються. Зв'язок між розвитком цивілізації і заохоченням творчої активності громадян.

Тема 4 Об'єкти і суб'єкти права інтелектуальної власності

Об'єкти і суб'єкти авторського права і суміжних прав. Об'єкти охорони

авторського права. Об'єкти інтелектуальної власності, що не охороняються авторським правом. Об'єкти охорони суміжним правом.

Тема 5 Система охорони інтелектуальної власності в Україні

Державний департамент інтелектуальної власності, його задачі та функції. Поняття інститутів права інтелектуальної власності. Інститут авторського права і суміжних прав. Інститут патентного права. Інститут прав на засоби індивідуалізації учасників товарного обігу, товарів та послуг. Інститут прав на нетрадиційні об'єкти права інтелектуальної власності.

Тема 6 Міжнародна система охорони інтелектуальної власності

Всесвітня організація інтелектуальної власності (ВОІВ). Головна мета ВОІВ. Структура ВОІВ. Членство в ВОІВ. Союзи та договори, адміністративні функції яких виконує ВОІВ.

Участь України в роботі ВОІВ. Значення міжнародного співробітництва в сфері інтелектуальної власності для України.

РОЗДІЛ 2. НАБУТТЯ ПРАВ НА ОБ'ЄКТИ ІНТЕЛЕКТУАЛЬНОЇ ВЛАСНОСТІ

Тема 1 Правова охорона об'єктів патентного права

Охорона прав на винаходи, корисні моделі та промислові зразки. Правова основа і процедура охорони. Терміни дії охоронних документів Умови надання охорони на винаходи. Новизна, (поняття рівня техніки, пріоритет, правила його визначення, пільга по новизні), винахідницькій рівень, промислова придатність.

Тема 2 Правова охорона засобів індивідуалізації учасників товарного обігу, товарів та послуг

Правова охорона знаків для товарів і послуг. Правова основа охорони. Вид охоронного документу. Термін дії охоронних документів. Порядок одержання свідоцтва, припинення його та визнання недійсним.

Тема 3 Правова охорона нетрадиційних об'єктів права інтелектуальної власності

Охорона прав на сорти рослин. Охоронний документ? Термін дії охоронного документу. Право на отримання. Умови і порядок набуття прав на сорти рослин. Припинення чинності майнового права на сорт та визнання його недійсним.

Тема 4 Правова охорона об'єктів авторського права і суміжних прав

Правова охорона об'єктів авторського права. Мета охорони. Форма охорони.

Тема 5 Міжнародна охорона промислової власності

Порядок патентування об'єктів промислової власності в іноземних державах.

РОЗДІЛ 3. ЗДІЙСНЕННЯ ПРАВА ІНТЕЛЕКТУАЛЬНОЇ ВЛАСНОСТІ

Тема 1 Права і обов'язки власників охоронних документів на об'єкт промислової власності

Зміст виключного права власника охоронного документа на об'єкт промислової власності.

Тема 2 Ліцензія, як правова форма реалізації виключного права на об'єкт інтелектуальної власності

Виникнення, розвиток та значення міжнародної торгівлі ліцензіями. Ліцензійна форма торгівлі, її особливості. Цілі ліцензійної торгівлі. Поняття "ліцензіар", "ліцегоіат" і ціни ліцензії.

Тема 3 Укладання ліцензійних договорів

Протокол про наміри та укладання договору про конфіденційність.

[9 осн. с.315-342]

Тема 4 Передача (відступлення) авторського права

Перехід авторського права у спадщину. Перехід творів до суспільного надбання. Передача права на використання творів, авторські договори, види.

РОЗДІЛ 4 ЕКОНОМІКА ІНТЕЛЕКТУАЛЬНОЇ ВЛАСНОСТІ

Тема 1 Інтелектуальна власність як товар

Властивості ринкового товару. Поняття корисності, рідкісності та універсальності товару.

Тема 2 Обставини, в яких необхідна оцінка вартості права на об'єкти інтелектуальної власності. Цілі, база оцінки та види платежів.

Особливості оцінки прав на об'єкти промислової власності (винаходи, корисні моделі, промислові зразки, знаки для товарів і послуг), об'єкти авторського права та суміжних прав, результати НДЦКР та технічну документацію, ноу-хау.

РОЗДІЛ 5 ЗАХИСТ ПРАВ ІНТЕЛЕКТУАЛЬНОЇ ВЛАСНОСТІ

Тема 1 Система захисту прав інтелектуальної власності та її призначення.

Значення захисту прав інтелектуальної власності.

Тема 2 Адміністративний порядок захисту прав

Правова основа для оспорювання прав інтелектуальної власності в адміністративному порядку.

Тема 3 Судовий порядок захисту прав на об'єкти інтелектуальної власності

Захист прав інтелектуальної власності в рамках угоди TRIPS.

Тема 4 Захист прав на об'єкти інтелектуальної власності відповідно до вимог визнаних у міжнародній практиці норм та правил

Адміністративна процедура, цивільно-правові способи захисту прав, а також кримінальні процедури та штрафи, що можуть бути використані до порушників прав.

Структура навчальної дисципліни

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин					
	денна форма					
	усього	у тому числі				
л		п	лаб	інд	с.р.	
1 Вступ Поняття інтелектуальної власності Основні поняття і визначення	6		2		1	3
2 Еволюція інтелектуальної власності	6		2		1	3
3 Місце і роль інтелектуальної власності в економічному і соціальному розвитку суспільства	6		2		1	3
4 Об'єкти і суб'єкти права інтелектуальної власності	6		2		1	3
5 Система охорони інтелектуальної власності в Україні	6		2		1	3
6 Міжнародна система охорони інтелектуальної власності	6		2		1	3
7 Правова охорона засобів індивідуалізації учасників товарного обігу, товарів та послуг	6		2		1	3
8 Правова охорона нетрадиційних об'єктів права інтелектуальної власності	6		2		1	3
9 Правова охорона об'єктів авторського права і суміжних прав	6		2		1	3
10 Міжнародна охорона промислової власності	6		2		1	3
11 Права і обов'язки власників охоронних документів на об'єкт промислової власності	6		2		1	
12 Ліцензія, як правова форма реалізації виключного права на об'єкт інтелектуальної власності	6		2		1	3
13 Укладання ліцензійних договорів	6		2		1	3
14 Передача (відступлення) авторського права	6		2		1	3
15 Система захисту прав інтелектуальної власності та її призначення.	6		2		1	3
Усього годин	90		30	0	15	45

Самостійна робота

№ з/п	Назва теми
1	Загальна характеристика інтелектуальної власності і її правового регулювання
2	Основні поняття авторського права
3	Захист авторського права і суміжних прав
4	Автори об'єктів науково-технічної творчості і їхній права
5	Патентовласники, їх права та обов'язки
6	Захист прав авторів об'єктів науково-технічної творчості
7	Захист прав власників патенту
8	Захист від несумлінної конкуренції
9	Економіка інтелектуальної власності
10	Захист прав інтелектуальної власності
11	Міжнародне співробітництво в сфері інтелектуальної власності

Індивідуальні завдання

1. Визначити індекс МПК винаходи «СПОСІБ ВИГОТОВЛЕННЯ ПОРОЖНИСТИХ ДЕТАЛЕЙ» і скласти формулу винаходу по його опису

2. Визначити індекс МПК винаходи «ПЛАНЕТАРНИЙ ПРИВІД ОБЕРТАЛЬНОГО РУХУ ВАЛЬЦЮВАЛЬНОЇ (ОБКАТНОЇ) МАШИНИ» і скласти формулу винаходу по його опису

3. Визначити індекс МПК винаходи «ПРЕС ГІДРАВЛІЧНИЙ З ВИКОРИСТАННЯМ ГРАВІТАЦІЙНОЇ СИЛИ ЯК РОБОЧОГО НАВАНТАЖЕННЯ» і скласти формулу винаходу по його опису

4. Визначити індекс МПК винаходи «ГІДРОМОНІТОРНА УСТАНОВКА» і скласти формулу винаходу по його опису

5. Визначити індекс МПК винаходи «ЗМІШУВАЧ БЕЗПЕРЕРВНОЇ ДІЇ ДЛЯ ПРИГОТУВАННЯ ХОЛОДНОТВЕРДЮЧИХ СУМІШЕЙ» і скласти формулу винаходу по його опису

6. Визначити індекс МПК винаходи «КОРПУС ЗОЛОТНИКОВОГО ПАРОРОЗПОДІЛЬНИКА» і скласти формулу винаходу по його опису

7. Визначити індекс МПК винаходи «ПРИСТРІЙ ЗАХВАТНИЙ» і скласти формулу винаходу по його опису

8. Визначити індекс МПК винаходи «ЦАНГОВИЙ ПАТРОН» і скласти формулу винаходу по його опису

9. Визначити індекс МПК винаходи «КОВАЛЬСЬКИЙ ІНСТРУМЕНТ ДЛЯ КУВАННЯ ПОКОВОК ТИПУ ПЛАСТИН» і скласти формулу винаходу по його опису

10. Визначити індекс МПК винаходи «СПОСІБ НЕРУХОМОГО З'ЄДНАННЯ ДВОХ ДЕТАЛЕЙ» і скласти формулу винаходу по його опису.

5. Методи навчання

Освітній процес забезпечується наступним методичним матеріалом: конспекти лекцій; методичні вказівки для самостійної роботи і індивідуальних завдань.

При вивченні дисципліни застосовується кредитно-модульна система оцінки рівня підготовки студентів за стобальною шкалою. Якщо студент протягом триместру по результатам вивчення дисципліни виконує усі контрольні точки і набирає 55 балів, то він автоматично без додаткових умов отримує залік.

6. Критерії оцінювання

Передбачається використання модульно – рейтингової системи оцінювання знань. Основною формою контролю знань студентів в кредитно модульній системі є складання студентами всіх запланованих модулів. Формою контролю є накопичувальна система. Складання модуля передбачає виконання студентом комплексу заходів, запланованих кафедрою і передбачених семестровим графіком навчального процесу та контролю знань студентів, затверджених деканом факультету.

Контроль знань студентів передбачає проведення вхідного, поточного і підсумкового контролю.

Вхідний контроль знань проводиться на першому тижні сьомого триместру, в якому вивчається навчальна дисципліна, і включає контроль залишкових знань з окремих навчальних дисциплін, які передують вивченню дисципліни «Теоретичні основи формоутворення» і є базовими для її засвоєння.

Поточний контроль знань студентів включає наступні види:

- вибірковий усний опит перед початком кожної лабораторної роботи по темі заняття із виставленням оцінок (балів);
- захист кожної лабораторної роботи з виставленням оцінок (балів);
- захист індивідуальних завдань з самостійної роботи;
- програмований на ПЕОМ або безмашинний за допомогою карток контроль перед початком виконання лабораторних робіт;
- програмований на ПЕОМ або безмашинний за допомогою карток контроль з окремих тем або змістовних модулів дисципліни;
- письмові контрольні роботи з окремих модулів дисципліни.

Підсумковий контроль знань включає наступні види:

- модульний контроль за результатами захисту практичних робіт, програмованого контролю знань і контрольних робіт;
- екзамен (письмовий) після завершення вивчення дисципліни наприкінці 1-го семестру;
- визначення рейтингу за підсумками роботи студента в семестрі і рейтингу з навчальної дисципліни.

Перелік обов'язкових контрольних точок для оцінювання знань студентів денної форми навчання:

Змістовий модуль 1									Загальна сума балів
Тиждень проведення / бали									
1	3	4	8	9	10	12	13	15	
10	10	10	10	15	10	10	10	15	100

Підсумкова оцінка за кожний модуль виставляється за 100-бальною шкалою.

Переведення набраних студентом балів за 100-бальною шкалою в оцінки за національною (5-бальною) шкалою та шкалою ECTS здійснюється в відповідності до таблиці:

Сума балів	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою	
		для екзамену, курсового	для заліку
90 – 100	A	відмінно	зараховано
82-89	B	добре	
74-81	C		
64-73	D	задовільно	
60-63	E		
35-59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання	не зараховано з можливістю повторного складання
0-34	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням	не зараховано з обов'язковим повторним вивченням

При умові, що студент успішно здає всі контрольні точки, набравши з кожної з них не менше мінімальної кількості балів, необхідної для зарахування відповідної контрольної точки, виконує та успішно захищає лабораторні роботи, самостійно виконує і успішно захищає реферат з обраної теми, та має за результатами роботи в триместрі підсумковий рейтинг не менше 55 балів, то за бажанням студента в залежності від суми набраних балів йому виставляється підсумкова екзаменаційна оцінка за національною шкалою і шкалою ECTS.

7 Засоби оцінювання

№	Назва і короткий зміст контрольного заходу	Характеристика змісту засобів оцінювання
1.	Контроль поточної роботи на практичних заняттях	<ul style="list-style-type: none">• фронтальне опитування за термінологічним матеріалом та положеннями нормативно-правової бази регулювання ЗЕД;• оцінювання аргументованості звіту про розбір ситуаційних завдань;• оцінювання активності участі у дискусіях
2.	Індивідуальні завдання	<ul style="list-style-type: none">• письмовий звіт про виконання індивідуального завдання;• оцінювання самостійності та якості виконання завдання в ході звіту-захисту та співбесіди
3.	Модульні контрольні роботи	<ul style="list-style-type: none">• стандартизовані тести;• аналітично-розрахункові завдання;• ситуаційні завдання
	Підсумковий контроль	<ul style="list-style-type: none">• стандартизовані тести;• аналітично-розрахункові завдання;• ситуаційні завдання

8 Рекомендовані джерела інформації

Методичне забезпечення

1. Робоча програма дисципліни;
2. Пакет ККР (внутр. використання);
3. Питання і завдання для контрольних робіт з дисципліни;
4. Питання і завдання для модульних контролів з дисципліни;
5. Методичні вказівки до лабораторних занять. План лабораторних занять;
6. Методичні вказівки до виконання курсових проектів (робіт);
7. Методичні вказівки до семінарських або практичних занять. План семінарських або практичних занять;
8. Методичні вказівки до виконання самостійної роботи;
9. Метод. забезпечення теоретичної частини курсу;
10. Тести;
11. Екзаменаційні питання і завдання (+ приклад екзаменаційного білету);
12. Критерії оцінювання + ПРИМЕР ЭКЗАМ. БИЛЕТА (одного типового білета, без №);

Для поліпшення сприйняття студентами матеріалу передбачається використання наступних наочних матеріалів:

- патент;

- деклараційний патент;
- опис винаходу;
- заява;
- креслення;
- реферат;
- договір на віддання прав винахідником;
- ліцензійна угода;
- класифікатори МІЖ;
- задачі;
- плакати.

При вивченні дисципліни застосовується рейтингова оцінка рівня підготовки студентів за стобальною шкалою. Якщо студент протягом вивчення дисципліни виконує усі контрольні точки та набирає 55 балів, то він автоматично, без додаткових умов, отримує залік.

Основна література

- 1 Конституція України.
- 2 Закон України "О собственности" / Законодательство Украины об интеллектуальной собственности (с измен. и доп. по состоянию на 15.05.2002 года). - Х.: ООО «Одиссей», 2002. - 592 с.
- 3 Закон України «Про охорону прав на винаходи і корисні моделі» зі змінами і доповненнями, внесеними Законом України від 1 червня 2000 р. №1771-ІІІ. // Голос України. - № 121. - 2000. - 11 липня.
- 4 Закон України «Об охране прав на знаки для товаров и услуг» / Законодательство Украины об интеллектуальной собственности (с измен. и доп. по состоянию на 15.05.2002 года). - Х.: ООО «Одиссей», 2002. - С.130=144.
- 5 Закон України «О внесении изменений в Закон Украины «Об авторском праве и смежных правах» / Законодательство Украины об интеллектуальной собственности (с измен. и доп. по состоянию на 15.05.2002 года). - Х.: ООО «Одиссей», 2002. - С. 20-66.
- 6 **Андрощук Г.А.**, Работягова Л.И. Патентное право: правовая охрана изобретений. - К.: МАУП, 1999. - 211 с.
- 7 Договор о патентной кооперации: правила подачи и рассмотрения международной заявки. - М.: ВНИИПИ, 1990. - 233 с.
- 8 **Крайнєв П.П.**, Работягова Л.І., Дятлик П. Патентування винаходів в Україні/ за ред. П.П. Крайнєва: Монографія. - К.. Видавничий Дім "Ін Юре", 2000. - 340 с.
- 9 Охрана промышленной собственности в Украине: Монография/ Под ред. А.Д. Святоцкого, В.Л. Петрова. - К.: Издательский Дом «Ін Юре», 1999. - 428 с.
- 10 **Кузнецов Ю.Н.** Основы патентования и авторского права. - К.: ООО «ЗМОК» - фирма «ГНОЗИС», 1998. - 183 с.
- 11 Международная патентная классификация (шестая) редакция: Введение в МІЖ. Перечень основных групп. - ВНИИПИ, 1995. - 269 с.
- 12 **Цибульов П.М.** Основы интеллектуальной собственности. - К.: ЗАТ "Инсти-

тут інтелектуальної власності і права", 2002. -104 с.

13 Інтелектуальна власність: словник-довідник / За заг. ред. О. Д. Святоцького. - У 2-х т.: Том 1. Акторське право і суміжні права / За ред. О. Д. Святоцького, В. С. Дроб'язка - К.: Видавничий дім „Ін Юре", 2000. - 356 с. Том

14 Промислова власність / За ред. О. Д. Святоцького, В. Л. Петрова - К.: Видавничий дім „Ін Юре", 2000. - 272. с.

15 **Жаров В. О.** Захист прав інтелектуальної власності в Україні: Навч. посібник. - 2-ге вид., перероб. і доп. - К.: ЗАТ "Інститут інтелектуальної власності", 2002.-188с.

16 **Цибулев П.Н.,** Денисюк В.А. Оценка интеллектуальной собственности- К.: УкрИНТЗИ - 2002. - 216 с.

Допоміжна

1 Правила складання та подання заявки на видачу патенту України на винахід (корисну модель): 36. нормативних актів з питань промислової власності. - К.: Вища школа, 1998. - С. 134-169.

2 Правила составления, подачи и рассмотрения заявки на выдачу патента на изобретение // Интеллектуальная собственность. - 2000. - № 2. - С. 54-109.

3 Порядок розгляду заявки на винахід (корисну модель); 36. законодавчих та нормативних актів. - Ч. 1. Винаходи, корисні моделі. - К.: За друга, 1998. -С. 57-86.

4 **Шведова В.В.** «Технический результат»: что это такое //Интеллектуальная собственность. - 1993.-№ 11-12. - С. 18-20.

Інформаційні ресурси в Інтернет

1. Сайт Міністерства економічного розвитку і торгівлі України <http://www.me.gov.ua/?lang=uk-UA>.

2. Сайт ДП «Український інститут промислової власності» <http://www.uipv.org/>.

3. Цифрова патентна бібліотека <http://library.uipv.org/>.

4. Сайт Всесвітньої організації інтелектуальної власності <http://www.wipo.int/portal/ru/>.

5. Сайт науково-дослідного інституту інтелектуальної власності - <http://ndiiv.org.ua/ua/golovna/>.